

Georganiseerd overleg sector Defensie	
SOD	
Verzonden	22-7-2024
Briefnummer	AP/24.0476 bij2
Zaaknummer	ZD.200.1
Status	☐ Behandelen ☒ Informatie
Pieptermijn	Pieptermijn

Toelichting:

1. Algemeen

De Staatssecretaris van Defensie heeft op 7 juli 2022 met de centrales van overheidspersoneel in de Sectorcommissie Defensie overeenstemming bereikt over een pakket maatregelen betreffende het arbeidsvoorwaardenbeleid voor de sector Defensie. Een van de afspraken in het akkoord luidt dat per 1 januari 2023 de toelage onregelmatige dienst (TOD) voor militairen geharmoniseerd wordt met de systematiek die geldt voor het burgerpersoneel. Het uurtarief dat voor de berekening wordt gehanteerd is €14,- per uur. Vanaf de invoering van de nieuwe systematiek wordt de TOD voor militairen achteraf berekend en betaald.

Sociale partners hebben op een eerder moment afgesproken een vereenvoudigd model van toelagen te willen introduceren. Daartoe willen zij naar een systeem waarin toelagen zo generiek als mogelijk zijn en zo specifiek als noodzakelijk. De toelagen worden daarbij beter uitlegbaar en zoveel mogelijk op dezelfde manier berekend. De nieuwe systematiek voor de TOD achteraf sluit bij voorgaande uitgangspunt aan: een TOD die achteraf wordt berekend en betaald op grond van de daadwerkelijk uitgevoerde werkzaamheden zal eerlijker en rechtmatiger zijn dan wanneer die gebaseerd is op een vooraf vastgesteld rooster. Gepoogd is zoveel als mogelijk te harmoniseren met de TOD-systematiek die geldt bij het burgerpersoneel van Defensie, geregeld in het Inkomstenbesluit burgerlijke ambtenaren defensie (IBBAD). Daar waar het op grond van regelgeving niet mogelijk was, of het op praktische bezwaren stuitte, is van dit uitgangspunt afgeweken.

De wijziging treedt met terugwerkende kracht in werking vanaf 1 januari 2023.

2. Artikelsgewijs

Artikel 5 eerste lid

Voorheen werd de toelage onregelmatige dienst (TOD) op basis van een rooster vooraf toegekend. Met deze wijziging wordt de TOD na afloop van iedere kalendermaand toegekend op basis van het daadwerkelijk gerealiseerde rooster tijdens die maand. Van belang is dat de werkzaamheden of diensten voorafgaand aan de uitvoering ervan door de commandant zijn opgedragen. Het is niet de bedoeling dat werknemers zelfstandig werkzaamheden/diensten verrichten op ongebruikelijke uren en daarvoor een TOD ontvangen. Tevens is een wijziging doorgevoerd ten aanzien van de doelgroep voor TOD. Voortaan komen militairen tot en met de rang van kapitein-luitenant ter zee dan wel luitenant-kolonel in aanmerking voor TOD. De grens lag voorheen bij de rang van luitenant ter zee der eerste klasse dan wel majoor.

In geval van samenloop tussen het verrichten van werkzaamheden of diensten op ongebruikelijke uren met overwerk of meerdaagse activiteiten gaat de overwerkvergoeding of vergoeding in geval van meerdaagse activiteiten vóór op het toekennen van TOD.

Werkzaamheden/diensten moeten als TOD gevend worden beschouwd indien de verrichte werkzaamheden/diensten aan minimaal een van de volgende voorwaarden voldoen:

- De verrichte werkzaamheden/diensten zijn een werkdag (cf. artikel 54a van het Algemeen militair ambtenarenreglement, AMAR) exclusief pauze (= rusttijd)
- De verrichte werkzaamheden/diensten zijn een geconsigneerde pauze/afwijking pauzeverplichting cf. artikel 56q en 56r van het AMAR
- De verrichte werkzaamheden/diensten zijn een aanwezigheidsdienst (cf. de herleiding uit artikel 7 van de Regeling vergoeding voor overwerk, onregelmatigheid, beschikbaarheid en bereikbaarheid, VROB)
- De verrichte werkzaamheden/diensten zijn een opkomst als reservist
- De verrichte werkzaamheden/diensten zijn een oproep uit consignatie
- De verrichte werkzaamheden/diensten zijn oefenen voor de duur van minder dan 24 uur
- De verrichte werkzaamheden/diensten zijn varen voor de duur van minder dan 24 uur
- De verrichte werkzaamheden/diensten zijn bijzondere inzet voor de duur van minder dan 24 uur

De volgende werkzaamheden/diensten worden uitgesloten bij het bepalen van recht en hoogte van de TOD:

- De verrichte werkzaamheden/diensten zijn Meerdaagse Activiteiten:
 - oefenen voor de duur van meer dan 24 uur
 - varen voor de duur van meer dan 24 uur
 - bijzondere inzet voor de duur van meer dan 24 uur
- De verrichte werkzaamheden/diensten zijn consignatie
- De verrichte werkzaamheden/diensten zijn beperking van de bewegingsvrijheid (zowel op de werkplek als niet op de werkplek)
- De verrichte werkzaamheden/diensten zijn tijdens een uitzending
- De verrichte werkzaamheden/diensten zijn overwerk
- De verrichte werkzaamheden/diensten zijn tijdens het verlenen van bijstand in het kader van de Politiewet 2012, gedurende de tijd dat hij aanspraak heeft op een toelage militaire bijstand in de zin van artikel 8 van de Inkomstenregeling Militairen.

Artikel 5 tweede lid

Omdat niet ieder gewerkt uur op een ongebruikelijk tijdstip dient te leiden tot uitbetaling van een TOD, is een drempelwaarde bepaald. Conform de rekensystematiek van de TOD achteraf levert dit een bedrag op van (huidig) €50,40. De norm voor deze drempelwaarde is gebaseerd op de waarde van één dienst (8 uren) op een zaterdag in een kalendermaand. Dit betekent uitdrukkelijk niet dat er ook daadwerkelijk op een zaterdag werkzaamheden of diensten moeten worden verricht, ook door het verrichten van werkzaamheden of diensten op andere ongebruikelijke uren kan de drempelwaarde worden gehaald. Deze waarde is gekoppeld aan het uurbedrag van (huidig) €14,- zoals opgenomen in het derde lid. De drempelwaarde wordt naar rato toegepast op militairen op wie op grond van het Besluit aanpassing arbeidsduur militairen buitengewoon verlof in verband met deeltijdarbeid van toepassing is. Hiermee wordt rekening gehouden met het feit dat zij als gevolg van de deeltijdarbeid minder werkzaamheden of diensten op ongebruikelijke uren kunnen verrichten.

Artikel 5 derde lid

In dit artikellid wordt de hoogte van de TOD vastgesteld. Naar mate de werkzaamheden of diensten een meer belastend karakter met zich brengen (zoals het werken op een zondag of een feestdag), is het percentage waarmee wordt gerekend en daarmee de toelage hoger. Voor de berekeningsystematiek is aansluiting gezocht bij de systematiek zoals die geldt bij het burgerpersoneel (vgl. artikel 20 tweede lid IBBAD). Hierop zijn twee uitzonderingen gemaakt. Zo hebben sociale partners afgesproken dat een percentage van een vast uurbedrag wordt gehanteerd, te weten €14,-, dat geldt voor alle militairen ongeacht hun rang of stand. Daarnaast worden uren op maandag tot en met vrijdag tussen 7:00 en 8:00 uur voor militairen, in tegenstelling tot bij hun burger collega's, niet als een 'ongebruikelijk uur' aangemerkt maar als normale werktijd. Dit is overeenkomstig de bepalingen over werktijd voor de militair in artikel 54b derde lid van het AMAR.

Voor de berekening van de TOD wordt voor iedere maand alle hele en alle gebroken uren per tijdsperiode opgeteld, waarbij ieder heel kwartier voor vergoeding in aanmerking komt.

Artikel 5 vijfde lid

Het uitgangspunt is dat aan de militair voor het verrichten van werkzaamheden of diensten op een zaterdag, zondag of feestdag een TOD wordt toegekend en geen ZZF-vergoeding. Behalve als de militair bij wijze van overwerk in opdracht van de commandant op een ZZF-dag een activiteit verricht genoemd in artikel 9 vierde lid van de VROB. In dat geval ontvangt de militair geen TOD, maar een ZZF-vergoeding en vergoeding voor overwerk (waar van toepassing).

Artikel 5a eerste lid

Een afbouwtoelage onregelmatige dienst (ATOD) wordt toegekend indien er in een kalendermaand geen TOD meer wordt toegekend. Door de wijziging naar TOD achteraf wordt geen ATOD meer toegekend bij een *vermindering* van de TOD. De hoogte van de TOD kan namelijk elke kalendermaand fluctueren en het wordt niet wenselijk geacht als die wijzigingen steeds tot een ATOD leiden.

Er dient tenminste vierentwintig maanden onafgebroken TOD te zijn toegekend, voordat door de commandant een ATOD wordt toegekend. Deze termijn is in lijn met de burgersystematiek (artikel 21 tweede lid IBBAD). Er is daarnaast gekozen voor een periode van vierentwintig maanden omdat militairen dan beschikbaar zijn voor het functietoewijzingsproces en het redelijk wordt geacht dat zij bij functiewisseling naar een functie zonder TOD in aanmerking komen voor een ATOD.

Artikel 5a tweede lid

De inzet in het kader van een operatie dan wel de waarneming wordt niet aangemerkt als een onderbreking van de opbouw van de periode van vierentwintig maanden benodigd voor de latere toekenning van ATOD. Gedurende de inzet of waarneming wordt de opbouw van die periode gecontinueerd.

Voor de bij onderdeel b genoemde duur van twaalf maanden is aansluiting gezocht bij de maximale duur van een waarneming in de zin van artikel 22 van het AMAR. Enkel de onderbrekingen door waarnemingen die bij elkaar opgeteld maximaal twaalf maanden duren, worden buiten beschouwing

gelaten. Indien aan de voorwaarden voor ATOD is voldaan, wordt tijdens de tijdelijke onderbreking als bedoeld ATOD toegekend.

Artikel 5a zesde lid

Als de ATOD wordt toegekend, gebeurt dit conform het derde lid voor een periode van twaalf maanden. Indien aan de militair tijdens deze periode opnieuw een TOD wordt toegekend, eindigt de toekenning van de ATOD niet. De militair ontvangt in dat geval voor de resterende duur de ATOD en, als de nieuwe TOD hoger is dan de ATOD, het meerdere van de TOD. Is de TOD lager, dan ontvangt de militair gewoon het bedrag van de ATOD.

Zodra de militair overigens gedurende de periode van ATOD opnieuw onregelmatig gaat werken en weer TOD ontvangt, start meteen de opbouw voor een nieuwe ATOD. Als die opbouw minstens 24 maanden onafgebroken plaatsvindt, kan de militair na verloop van tijd wederom een ATOD krijgen.

Artikel 5c eerste en tweede lid

Tijdens ziekte wordt een vervangende TOD doorbetaald. De hoogte van de TOD die moet worden doorbetaald wordt berekend over de gemiddelde TOD van de 12 kalendermaanden direct voorafgaande aan de maand van de eerste ziektedag. Dit wordt teruggerekend naar een uurbedrag, zodat indien nodig voor ieder uur van ziekte een vervangende TOD kan worden toegekend. Met de term "behoudt" in het eerste lid komt de voorwaarde tot uitdrukking dat de militair in de kalendermaand direct voorafgaande aan de maand van de eerste ziektedag minimaal TOD ter hoogte van de drempelwaarde van artikel 5 tweede lid heeft toegekend gekregen.

Artikel 5 tweede lid geldt onverkort voor de kalendermaand(en) waarin een vervangende TOD voor ziekte wordt doorbetaald. Als dus sprake is van een kalendermaand waarin de totale TOD, dat wil zeggen TOD conform artikel 5 eerste lid en/of met de vervangende TOD op grond van artikel 5c eerste en tweede lid, niet boven de drempelwaarde van artikel 5 tweede lid uitkomt, vindt er geen uitbetaling van TOD plaats.

Artikel 5c derde lid

Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft in het arrest Williams e.a./British Airways van 15 september 2011 (ECLI:EU:C:2011:588) bepaald dat elke last die intrinsiek samenhangt met de uitvoering van de taken die de werknemer zijn opgedragen (...) en waarvoor hij een financiële vergoeding ontvangt, wordt gerekend tot de globale beloning van de werknemer (...), die noodzakelijkerwijs deel moet uitmaken van het bedrag waarop de werknemer recht heeft gedurende zijn jaarlijkse vakantie.

Vastgesteld kan worden dat de TOD van een militair intrinsiek samenhangt met de uitvoering van de taken van zijn functie. De TOD is daarmee onderdeel van het loonbegrip en komt derhalve ook tijdens een periode van vakantieverlof in aanmerking voor uitbetaling.